

[Orla Møller.]

det tage sig ganske mærkværdigt ud, at direktoratet for folkeskolen og seminarierne griber ind i tilsynet med 8.-10. klasserne. Vil man fastholde friskoletanken, må man efter min opfattelse lade den gælde for hele grundskolen. Det må være forældrenes og de private skolers egen sag, om man vil stille mod en statskontrolleret prøve efter 9. klasse, og det er jo begrundelsen for, at man vil fastholde tilsynet med 8.-10. skoleår.

Mærkværdig er også bestemmelsen om, at en friskole kan henvise sine elever til undervisning i 6. og 7. skoleår ved en anden privat skole. Jeg kender godt de historiske årsager til skellet, men bør man dog låse sig fast på dette i en hurtigt løbende pædagogisk udvikling som den, vi er inde i for tiden?

Det mærkværdigt forhistoriske kommer også til udtryk i bestemmelsen om tilsyn. Det kan dog ikke være rimeligt i 1970; at tilsynet kun omfatter fagené dansk, regning og skrivning. Det er længe siden, endda meget længe siden, at folkeskolen baserede sine tilbud på disse fag. Der er ligefrem noget i mig, der krymper sig ved at fastslå den fortidsproblematik i et nutidigt lovforslag.

Om tilsynet i øvrigt: lad dog forældrene selv finde ud af, hvem der skal være den stedlige tilsynsførende. Tør man overlade tilsynet til forældrene, når det drejer sig om alle de andre fag, så lad dem dog få det hele — det er der logik i.

Problematisk i lovforslaget finder jeg bestemmelserne om, at der ikke kan ydes tilskud til de såkaldte københavnerlønninger. Ændringerne af lønningssystemet med overgang til folkeskolens lønninger i stedet for det tidligere stærkt kritiserede system med minimums- og maksimumsløn hilser jeg med tilfredshed, og skolerne har selv ønsket det afskaffet. Jeg finder det også rigtigt, at staten efter forslaget ikke kan deltage i ydelsen af et særligt løntillæg som de såkaldte københavnerlønninger. Men bliver skolerne af konkurrencemæssige grunde, og her tænker jeg på ansættelse af lærerne, nødt til at yde tillægget, så vil det komme til at betyde en væsentlig stigning i skolepengene, og så kan skolerne komme i klemme med bestemmelsen om, at det er en

betingelse for deres godkendelse, at skolepengene ikke skønnes urimeligt høje. Det vil være forkert, om de private skoler på den måde yderligere får social slagside, og udvalgsarbejdet må efter min opfattelse nærmere have klaret dette problem; mit parti er i hvert fald parat til at arbejde for den bedst mulige sociale løsning for friskolerne.

Direkte kritisabelt ved lovforslaget er, at ministeren i § 12, stk. 2, blander den pædagogiske og den økonomiske lovgivning sammen. Bestemmelsen om yderligere betingelser for ydelse af tilskud til prioritetsrenter og husleje samt særlig hensyntagen til i øvrigt lovbundne udgifter i forhold til ministeriets budget må høre hjemme i den lov om statsstøtte, som vi vedtog den 18. juni 1969. Hvad er egentlig årsagen til, at ministeren med disse bestemmelser reelt og kraftigt ændrer tilskudsloven? Jeg gad nok vide, om skolerne har kendt disse forudsætninger, da de mere eller mindre helhjertet gav deres tilslutning til støtteloven. I øvrigt finder jeg det noget betænkeligt, at man med en sådan efterrationalisering ændrer så at sige lovbundne udgifter til at være budgetbestemte.

Ministeren vil af disse sætninger forstå, at der i min buket i dag ikke blot er roser, men også nogle tidsler, men forhåbentlig også, at mit parti er parat til et positivt udvalgsarbejde, der kan føre frem til en rigtig og god lovgivning for friskolerne.

Ellen Strange Petersen: Dette lovforslag føles som en naturlig fortsættelse af den lov, der blev vedtaget i sidste samling vedrørende statsstøtte til visse private skoler. Her fastsættes tilskudsbetingelserne for de private skoler for elever i den undervisningspligtige alder, og det må være naturligt, at friskolerne og de private realskoler samles under én lov. Det har hidtil medført administrationsvanskeligheder, at reglerne har været at finde i forskellige love.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale hovedtrækkene i lovforslaget. Vi mener, det er rigtigt, at privatundervisning, der er etableret af det tyske mindretal i Sønderjylland, kommer ind under samme regler som anden privat undervisning for de første 10 skoleår.

Vi finder det også rigtigt, at de private